

Bosna i Hercegovina

Federacija Bosne i Hercegovine

VLADA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije

Press materijal

Sarajevo, 07.02.2018. godine

ENERGIJA

Tokom 2017. godine Ministarstvo je provodio aktivnosti u vezi izrade i donošenja zakona iz oblasti energijske efikasnosti, a što je u konačnici rezultiralo donošenjem i usvajanjem istog od strane Parlamenta Federacije BiH:

- Zakon o energijskoj efikasnosti Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 22/17)

Na osnovu ovog zakona donešeni su:

- Akcioni plan energijske efikasnosti Federacije BiH za period 2016 - 2018. godine („Službene novine Federacije BiH“, broj 53/17)
- Privremene smjernice politike za provođenje energijske efikasnosti u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 53/17)

Takodjer, poznato je da su u prethodnom periodu donešeni slijedeći zakoni:

- Zakon o električnoj energiji Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 66/13 i 94/15)
- Zakon o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 70/13 i 5/14),
- Zakon o naftnim derivatima Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 52/14),

dok je:

- Zakon o gasu Federacije BiH, u završnoj fazi parlamentarne procedure.

Usvajanjem gore navedenih zakona i akata koji proizilaze iz zakona u energetsom sektoru Federacije BiH stvorene su pretpostavke za:

- ostvarivanje ciljeva održivog energetskog razvoja,
- smanjenje negativnih uticaja na okoliš,
- povećanje sigurnosti snabdijevanja energijom,
- zadovoljenje energetskih potreba potrošača i
- ispunjenje međunarodnih obaveza koje je preuzela BiH u pogledu smanjenja emisija gasova staklene bašte.

U 2017. godini urađena je Okvirna energetska strategija Federacije BiH do 2035. godine (utvrđena od strane Vlade Federacije BiH Zaključkom V. broj: 958/2017 od 10.07.2017.godine i predložena Parlamentu Federacije BiH na usvajanje). Nakon usvajanja naprijed navedenog strateškog dokumenta pristupiti će se aktivnostima na izradi Energetske strategije Federacije BiH za period 2015-2035.g sa projekcijom na 2050.godinu za što postoji usvojen od strane Vlade Federacije BiH Projektni zadatak.

Pored navedenog, na prijedlog Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije, Vlada Federacije BiH je podržala izradu i dala pozitivno mišljenje za donošenje Okvirne energetske strategije BiH do 2035. godine, kao i Akcionog plana energijske efikasnosti Bosne i Hercegovine 2016-2018.godina.

Takodjer, u 2017.godini, energetski sektor u Federaciji BiH je funkcionisao stabilno i bez poremećaja u snabdjevanju kupaca u Federaciji BiH energijom i energentima.

Niže su navedeni osnovni pokazatelji o ostvarenoj proizvodnji/nabavci i potrošnji energije i energenata u Federaciji BiH, kako slijedi:

Električna energija

Proizvodnja električne energije u 2017. godini je iznosila 8.402,84 GWh (od čega u TE 6.007,2 GWh, u HE 2.221,1 GWh, preuzeto iz postrojenja za OIE 153,2 GWh i preuzeto iz industrijskih TE 21,34 GWh), dok je potrošnja električne energije iznosila 8.608,49 GWh (od čega se 6.120,88 GWh odnosilo na bruto distributivnu potrošnju, potrošnja direktnih potrošača u iznosu 2.231,86 GWh i 255,75 GWh potrošnje za pumpni rad CHE Čapljina).

Napomena: 2017. godinu karakterisale su loše hidrološke prilike uslijed čega je ostvaren pad proizvodnje električne energije u hidroelektranama za cca. 27 % u odnosu na plan.

Prirodni gas

U Federaciji BiH u 2017. godini ostvarena je potrošnja prirodnog gasa u iznosu od 177.486.000,00 Sm³, što je za 4% više od plana za 2017. godinu, a potrošnja istog u iznosu od 181.887.000,00 Sm³ što je 7% više od planirane za 2017. god.

Derivati nafte

Prema preliminarnim izvještajima od uvoznika naftnih derivata u 2017. godini na područje Federacije BiH nabavljeno je i potrošeno cca 960.000 tona naftnih derivata (uvoz, međuentitetska trgovina i izvoz), a što je približno planiranim količinama.

Ugali

Proizvodnja uglja u 2017. godini, ostvarena je u iznosu od 7.138.385 t (93% od plana) što je zadovoljilo ukupnu potrošnju u Federaciji BiH. Izvoz je bio u obimu od 128.841 tona tj. 92% u odnosu na plan. Stanje zaliha na depoima rudnika je u visini od 32.074 tone uglja.

Za potrebe termoelektrana kao najvećeg potrošača, ostvarena je prodaja u iznosu od 6.034.763 tone ili 93% od plana tj. ukupna prodaja je ostvarena u iznosu od 7.069.950 tona što je 93% od plana.

Operator za obnovljive izvore energije i efikasnu kogeneraciju

U periodu od funkcionalne uspostave pa do kraja 2017. godine, Operator za OIEiEK je sklopio ukupno 181 ugovor od čega: 119 ugovora o otkupu električne energije s privilegovanim proizvođačima, 48 ugovora s kvalifikovanim proizvođačima, kao i 14 Ugovora o otkupu električne energije sa proizvođačima u probnom radu, od čega je u 2017. godini zaključeno 16 ugovora za otkup po garantovanim otkupnim cijenama, 31 ugovor sa kvalifikovanim proizvođačima za otkup po referentnoj cijeni, 13 ugovora za postrojenja u probnom radu, te 12 predugovora na listi čekanja.

Akcionni plan za korištenje obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije u Federaciji BiH-APOEF

Akcionim planom za korištenje obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", br. 48/14 i 70/14), između ostalog, sadrži tabelu dinamičkih kvota napravljenu sa namjerom da postojeći udio

OIE u krajnjoj potrošnji energije od 36% iz 2010.godine, na godišnjem nivou, postepeno povećavamo i dostignemo cilj od 41% do 2020. godine, što je krajnji cilj Federacije BiH.

Planirane i ostvarene podsticane instalisane snage postrojenja koja koriste OIE u 2017.godini iznose:

- Hidroenergija (planirana instalisana snaga 38,024 MW dok je ostvarena instalisana snaga 48,679 MW, od čega je 35,694 MW-privilegovani proizvođači, 12,485 MW-kvalifikovani proizvođači i 0,5 MW-probni rad);
- Solarna energija (planirana instalisana snaga 9,330 MW dok je ostvarena snaga za solarnu energiju 11,307 MW, od čega je 8,903 MW-privilegovani proizvođači, 1,887 MW-kvalifikovani proizvođači i 0,527 MW-probni rad);
- Vjetroenergije (planirana instalisana snaga 24 MW, dok je ostvareno 0,3 MW, sa napomenom da je u fazi izgradnje 36 MW-privilegovani proizvođači i 50,6 MW-kvalifikovani proizvođači)
- Biomasa (planirana instalisana snaga 2,769 MW, nije realizovano).

Aktivnosti na izgradnji novih energetske postrojenja u Federaciji BiH

Investicione aktivnosti u energetske sektoru Federacije BiH trebaju biti osnovni pokretač razvoja i rasta u Federaciji BiH i BiH u cijelini.

Elektroenergetski sektor

Prije svega ovdje u prvom planu treba istaći projekte kao što su izgradnja TE Tuzla Blok 7- 450 MW (gdje je potpisan Sporazum o finansiranju projekta, a vode se završni pregovori oko Ugovora o garanciji sa kineskom bankom China Exim Bank), TE Banovići Blok 1 - 350 MW (vode se pregovori u vezi Sporazuma o finansiranju projekta sa kineskom bankom Industrial and Comercial Bank of China (ICBC)) - koji ujedno predstavljaju najveće investicije u regionu), a koji uz projekte iz oblasti hidroenergetskog iskorištenja voda i iskorištenja energije vjetra, poput projekata izgradnje HE Vranduk 19,63 MW, HE Janjići 13,3 MW, CHE Vrilo 62 MW, VE Podveležje 48 MW i VE Mesihovina do 50,6 MW, treba da budu osnovni pokretači energetske, ekonomskog i privrednog rasta i razvoja u Federaciji BiH.

Takođe, u periodu do 2020. godine realno je očekivati realizaciju projekata izgradnje oko 36 malih hidroelektrana (od čega njih 20 treba da realiziraju privatni investitori) ukupne instalisane snage oko 53 MW. Što se tiče ostalih obnovljivih izvora energije, uz navedene VE Podveležje i VE Mesihovina treba napomenuti da je od strane privatnog sektora pokrenuta inicijativa za izgradnju slijedećih vjetroelektrana: VE Debelo Brdo 54,6 MW, VE Gradina 70 MW (I faza 26 + II faza 44), VE Orlovača 42 MW, VE Pakline 2 48 MW, VE Kupres 1 48 MW, VE Baljci 48 MW, VE Jelovača 36 MW, VE Mučevača 60 MW i VE Ivovik 84 MW.

Vezano za izgradnju proizvodnih elektroenergetskih objekata u Federaciji BiH, Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije je u vremenu od početka primjene Zakona o električnoj energiji u Federaciji BiH i Uredbe o postupku, kriterijima, formi i sadržaju zahtjeva za izdavanje energetske dozvole za izgradnju novih i rekonstrukciju postojećih proizvodnih postrojenja, zaprimilo ukupno 454 zahtjeva za izdavanje Energetskih dozvola, te 92 zahtjeva za produženje

Energetskih dozvola kojim je istekao rok važenja i 5 zahtjeva za prenos energetske dozvole.

Od navedenih 454 zahjeva, izdato je ukupno 323 Energetske dozvole od čega: 38 za izgradnju hidroelektrana (ukupna planirana instalisana snaga cca 57,8 MW), 266 za izgradnju solarnih fotonaponskih elektrana (ukupna planirana instalisana snaga cca 29,3 MW), 12 za izgradnju vjetroelektrana (ukupna planirana instalisana snaga cca 247 MW), 2 za izgradnju postrojenja na biomasu (ukupna planirana instalisana snaga 9,35 MW) i 5 za proizvodnju električne energije iz biogasa (ukupna planirana instalisana snaga 0,6 MW).

Od navedenih 92 zahjeva za produženje energetske dozvole, produženo je njih 82 (čija je ukupna planirana instalisana snaga 3,872 MW).

Vlada Federacije BiH i Parlament Federacije BiH su dali prethodnu saglasnost za izdavanje Energetske dozvole za 5 VE (VE Mesihovina -50,6 MW, VE Podveležje - 48 MW, VE Debelo Brdo – 54 MW, VE Kupres 1 - 48 MW, VE Jelovača - 36 MW).

Treba napomenuti da Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije nije moglo pristupiti izdavanju energetskih dozvola za preostale zaprimljene zahtjeve od strane investitora za izgradnju vjetroelektrana (6 zahtjeva ukupne instalisane snage 324,5 MW) zbog tehničkih ograničenja za integraciju vjetroelektrana u elektroenergetski sistem BiH.

Naime, do 2019. godine prema planu NOS-a BiH u EES BiH odobreno je integrisanje 350 MW instalisane snage iz vjetroelektrana, od čega 230 MW u Federaciji BiH.

Sektor prirodnog gasa

Projekat „Južna interkonekcija BiH i Hrvatske“

Vlada Federacije BiH je prilikom razmatranja Informacije o projektu izgradnje gasovoda „Južna interkonekcija BiH i Hrvatske“, pravac Zagvozd (HR) – Posušje (BiH) – Novi Travnik sa odvojkom za Mostar donijela Zaključak V. broj : 1087/2017 od 27.07.2017. godine kojim se između ostalog navodi da Vlada Federacije Bosne i Hercegovine cijeni da je projekat izgradnje gasovoda „Južna interkonekcija BiH i Hrvatske“, pravac Zagvozd (HR) – Posušje (BiH) – Novi Travnik sa odvojkom za Mostar, od strateškog značaja za Federaciju BiH s ciljem osiguranja sigurnosti snabdijevanja Federacije BiH prirodnim gasom, diversifikacije izvora snabdijevanja i razvoja tržišta gasa u Federaciji BiH, te zadužila Privredno društvo za proizvodnju i transport gasa BH-Gas d.o.o. Sarajevo da intenzivira i nastavi dalje aktivnosti na realizaciji projekta Južne interkonekcije Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske.

Trenutno se provode aktivnosti s ciljem postizanja međudržavnog sporazuma o gasnoj interkonekciji Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske sa pretpostavljenom tačkom interkonekcije na pravcu Zagvozd-Posušje.

Podsjećamo na izuzetan značaj ovog projekta u kontekstu regionalnog povezivanja gasnih mreža, sa ciljem stvaranja jedinstvenog tržišta prirodnog gasa ovog dijela Evrope i dalje sa zemljama članicama EU, projekat je zajedno sa projektima Sjeverna i Zapadna interkonekcija BiH/Hr uvršten u Desetogodišnji plan razvoja gasnih mreža za 2017. godinu Evropske mreže operatora gasnog sistema - ENTSO TYNDP 2017. Osim toga, projekat je uvršten u PMI/PECI listu Projekata od uzajamnog interesa za zemlje članice Energetske zajednice zemalja jugoistočne Evrope iz 2016. godine.

Naftni sektor

U toku su aktivnosti na pripremi realizacije projekta „Revitalizacija terminala: Operator-Terminali Federacije d.o.o. Sarajevo i tehničko-tehnološka sanacija i modernizacija infrastrukture terminala tekućih tereta Naftnih terminala Federacije d.o.o. Ploče“

Operator rezervi naftnih derivata (Operator – Terminali Federacije d.o.o. Sarajevo)

Donošenjem Zakona o naftnim derivatima u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 52/14) između ostalog, uređuje se, strategija razvoja naftnog sektora, energetske djelatnosti u sektoru naftne privrede, uvjeti i način obavljanja energetske djelatnosti, kvalitet naftnih derivata, oblast rezervi naftnih derivata, kao i uspostava Operatora rezervi naftnih derivata.

Ostale aktivnosti

U protekloj godini, aktivnosti Ministarstva bile su usmjerene:

- učešće u aktivnostima na ispunjavanju obaveza preuzetih Ugovorom u uspostavi Energetske zajednice;
- kontinuitet u aktivnostima na usaglašavanju postojećeg i donošenje novog zakonodavstva usaglašenog sa zahtjevima acquies, koje su se odvijale kroz aktivno učešće u radu na izradi zakonske regulative usaglašene sa trećim energetske paketom (sektor električne energije i prirodnog gasa);
- aktivnosti na popunjavanju odgovora na pitanja iz Upitnika EK;
- učešće u radu pododbora za transport i energiju;
- učešće i aktivnosti vezane za WB 6 inicijativu;
- učešće u izradi regionalne studije o hidropotencijalima zemalja Zapadnog Balkana;

RUDARSTVO

Strateški cilj Sektora rudarstva je obezbjeđenje ambijenta u skladu sa EU legislativom koji će osigurati racionalnu, sigurnu eksploataciju prirodnih bogastava i obezbijediti visok stepen istraženosti ležišta mineralnih sirovina u Federaciji BiH, a sve uskladu sa održivim razvojem.

U skladu sa Programom rada Ministarstva, Sektor rudarstva sukladno nadležnostima provodi utvrđenu politiku prema rudnicima. Sektor je identifikovao probleme koji vladaju u oblasti rudarstva, predložio mjere koje je Vlada Federacije BiH usvojila, te u vidu Zaključaka dostavila nadležnim organima na postupanje.

Oblast geologije

U cilju realizacije Projekta istraživanja i eksploatacije nafte i plina u Federaciji Bosne i Hercegovine pripremljen je i od strane Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine usvojen Zakona o izmjenama i dopunama zakona o istraživanju i

eksploataciji nafte i plina u Federaciji BiH koji je stupio na snagu u martu 2017. godine.

U maju 2017. godine, na prijedlog ovog Ministarstva, Vlada je donijela Odluku o **davanju saglasnosti za pokretanje postupka javne nabavke usluga za izbor pravnog lica kao stručnog konsultanta za pružanje konsultantskih usluga Vladi Federacije Bosne i Hercegovine u izradi tenderske dokumentacije, pripremi i provođenju javnog nadmetanja za dodjelu koncesije za istraživanje i eksploataciju nafte i plina na prostoru Federacije Bosne i Hercegovine.**

Na osnovu donesene Odluke Vlade Federacije BiH, u Ministarstvu je pokrenut postupak javne nabavke i formirana je Komisija za provođenje postupka javne nabavke usluga za izbor pravnog lica kao stručnog konsultanta sa međunarodnim iskustvom na pružanju konsultantskih usluga. Komisija je u periodu od tri mjeseca pripremila projektni zadatak i uradila kompletnu tendersku dokumentaciju za raspisivanje javnog poziva.

U oktobru 2017. godine raspisan je javni poziv za izbor konsultanta i provedena je procedura međunarodne javne nabavke u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama. Dvije naftne kompanije dostavile su svoje prijave, od kojih je jedna izvan predviđenog roka za dostavu DeGolyer and MacNaughton Corp. iz Amerike, a druga ponuda IHS Markit iz Velike Britanije, nakon izvršene evaluacije, ocjenjena je kao tehnički neispravna. Obzirom da nijedna ponuda nije prihvatljiva, do kraja februara 2018. godine će biti ponovljen javni poziv za izbor konsultanta.

Zajedno sa Federalnim zavodom za geologiju vođene su aktivnosti na prikupljanju i analizi geoloških podataka vezano za istraživanje nafte i plina u Federaciji BiH, kao i utvrđivanje pravila o korištenju geoloških podataka iz sobe sa podacima (Data Room).

Svakodnevno se vode upravni postupci za dodjelu rješenja, po zahtjevu privrednih društava koji obavljaju djelatnost geoloških istraživanja na prostoru Federacije Bosne i Hercegovine a u cilju dokazivanja količina i kvaliteta mineralnih sirovina kao i utvrđivanja količina, kvaliteta i zaštite podzemnih voda.

Oblast rudarstva

U rudnicima ugljena u Federaciji Bosne i Hercegovine u 2017. godini proizvedeno je 7.138.385 tona ugljena što je u odnosu na 2016. godinu povećanje za 9,24 % odnosno za 603.539 tona. U zadnje tri godine proizvodnja je u stalnom rastu. Ova proizvodnja je svakako i posljedica investiranja u Rudnike (JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo i vlastita sredstva rudnika).

Planirana proizvodnja ugljena u Rudnicima u 2018. godini je 7.891.000 t i veća je od ostvarene u 2017. godini za oko 753.000 t. Na 31.12.2017. godine u Rudnicima uglja u Federaciji BiH u radnom odnosu bilo je 10.915 radnika, što je za 224 radnika manje u odnosu na 2016. godinu.

U 2017. godini u sedam Zavisnih društava Rudnika uglja uloženo je 65,5 miliona KM. Ugovorene investicije u 2017. godini iznose 39,74 miliona KM. Odlukama o dokapitalizaciji sedam Zavisnih društava rudnika uglja je predviđeno ulaganje u iznosu 581,1 milion KM. Od 2010. do 2017. godine ukupno je ugovoreno 283,4 miliona KM, dok je realizirano (plaćeno) 264,2 miliona KM.

Krajem 2017. godine Zaključen je Kolektivni ugovor o pravima i obvezama poslodavaca i radnika u oblasti rudarstva u Federaciji BiH.

Realizacija Akcionog plana prestrukturiranja i modernizacije rudnika uglja u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 43/04)

U 2017. godini donešen je Zakona o izmjenama Zakona o finansijskoj konsolidaciji rudnika ugljena u Federaciji Bosne i Hercegovine prema obračunatim, a neuplaćenim javnim prihodima u razdoblju 2009. do 2015. godine objavljen u „Službene novine Federacije BiH“ broj 32/17).

Federalno ministarstvo energije rudarstva i industrije je u potpunosti ispunilo sve obveze po tom Zakonu. Ukupan iznos uplaćenih sredstava iz Proračuna Federacije BiH po osnovu duga rudnika za PIO/MIO i porez na plaću iznosi 175.305.659,11 KM (za PIO/MIO: 146.284.281,81 KM i za porez na plaću 29.021.377,29 KM), a sva sredstva su namjenski utrošena.

Realizacija Akcionog plana prestrukturiranja i modernizacije rudnika uglja u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 43/04)

Usvajanjem Akcionog plana prestrukturiranja i modernizacije rudnika uglja u Federaciji BiH, 2004. godine započeo je proces prestrukturiranja rudnika uglja, koji obuhvata tehničko-tehnološko, finansijsko i organizacijsko prestrukturiranje.

Utvrđeni su ciljevi prestrukturiranja:

- Obezbeđenje stabilne proizvodnje i potrebne količine uglja za rad postojećih i budućih blokova TE;
- Stvaranje pretpostavki za smanjenje cijena uglja koji se koristi za proizvodnju električne energije, kako bi proizvedena električna energija iz uglja bila konkurentna na domaćem i ino tržištu, te težiti jednom proizvodu, izraženom kroz jedinstvenu cijenu i to cijenu KWh;
- Modernizacija rudnika kojom će se postići veća produktivnost rada, poslovanje rudnika bez gubitaka, bolji radni i životni uslovi zaposlenih, te obezbijediti veći stepen sigurnosti na radu;
- Kroz uspješno poslovanje i razvoj rudarskog i elektroenergetskog sektora ostvariti dobrobit sveukupne društvene zajednice.

Da bi se ostvarili zacrtani ciljevi neophodno je bilo:

- Izvršiti finansijsku konsolidaciju rudnika u dijelu koji se odnosi na dospjele, a neuplaćene javne prihode;
- Izvršiti modernizaciju rudnika (uvođenje modernih tehnologija u tehnološki proces rada rudnika);
- Izvršiti organizacione promjene (optimalizacija unutrašnje organizacije rudnika kroz definisanje osnovnih i neosnovnih djelatnosti, uvezivanje rudnika sa elektroprivredom).

Analiza realizacije Akcionog plana prestrukturiranja rudnika uglja u Federaciji BiH ukazuje da je zbog organizacionih promjena do kojih je došlo formiranjem Koncerna JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo, kašnjenja u realizaciji procesa prestrukturiranja te kašnjenja u realizaciji izgradnje novih blokova u TE, neophodno preispitati Akcionim planom utvrđene parametre, a proces prestrukturiranja rudnika ubrzati i harmonizirati ga unutar elektroenergetskog sektora.

Danas se može reći da rudarski sektor još uvijek nije razvijen i modernizovan, rudnici zaostaju za ukupnim razvojem energetskog sektora.

INDUSTRIJA

Na osnovu urađenog osnovnog dokumenta „Razvoj industrijske politike u Federaciji BiH” (“Službene novine Federacije BiH”, broj 40/10), koji je sastavni dio Strategije ekonomskog razvoja Federacije Bosne i Hercegovine, proizišle su izrade sektorskih strategija:

1. Strategija razvoja industrije tekstila, odjeće, kože i obuće u Federaciji Bosne i Hercegovine za period 2013.-2023. godina (Zaključak Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine broj 01,02-18-324/13 od 25.07.2013. godine, objavljen u "Službenim novinama Federacije BiH", broj 65/13.)
2. Strategije u izradi:
 - Strategija razvoja industrije građevinskog materijala (Vlada FBiH usvojila prijedlog strategije na 112. sjednici od 20.07.2017. godine, i uputila Parlamentu FBiH na razmatranje i usvajanje),
 - Strategija razvoja drvne industrije Federacije BiH (Vlada FBiH usvojila prijedlog strategije na 106. sjednici od 15.06.2017. godine, i uputila Parlamentu FBiH na razmatranje i usvajanje).
 - Strategija razvoja metalnog i elektro sektora Federacije BiH (Vlada FBiH usvojila prijedlog strategije na 128. sjednici od 15.11.2017. godine, i uputila Parlamentu FBiH na razmatranje i usvajanje).Po usvajanju navedenih strategija, pristupiće se izradi Akcionih planova a za postojeće se vrši redovno ažuriranje.

Trajni revolving fond

Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije od budžetske 2012. godine prekinulo je praksu dodjele grant sredstava privrednim društvima i opredijeljeno je za dodjelu finansijskih sredstava na kreditnoj osnovi, sa povoljnom kamatnom stopom, „grace periodom“ i minimalnom naknadom za obradu kreditnih zahtjeva, te dovoljnim brojem rata da iznos povrata sredstava bude prihvatljiv korisniku kredita. Program je prvenstveno namijenjen privrednim društvima osnovanim po Zakonu o privrednim društvima s ciljem povećanja broja zaposlenih, kroz provođenje aktivnosti ulaganja u modernizaciju i nabavku opreme, izgradnju novih proizvodnih objekata i modernizaciju tehnoloških procesa. Na osnovu donesenih Programa sredstva se dodjeljuju sljedećim sektorima industrijske proizvodnje:

- Metalna, elektro i automobilska industrija,
- Industrija građevinskog materijala i nemetala,
- Drvna, papirna i grafička industrija,
- Proizvodnja tekstila, odjeće, kože i obuće,
- Hemijska i farmaceutska industrija i industrija gume i plastike i
- Namjenska industrija.

U 2012., 2013. i 2014. godini u sklopu Programa utvrđena je mjera usmjerena na uvezivanje staža zaposlenicima koji su stekli uslove za odlazak u penziju, odnosno za uplate doprinosa po osnovu dugovanja za PIO/MIO. Na ovakav način su uplaćeni doprinosi po osnovu duga za PIO/MIO za ukupno 243 zaposlenika. Za 2015. godinu urađena su dva Programa za uvezivanje staža zaposlenicima koji su

stekli uslove za odlazak u penziju, odnosno za uplate doprinosa po osnovu dugovanja za PIO/MIO. Po ova dva Programa su uplaćeni zaostali doprinosi po osnovu duga za PIO/MIO za ukupno 153 zaposlenika.

Uspostavljen je Trajni revolving fond kod Union banke d.d. Sarajevo. Revolving fond je formiran od neplasiranih kreditnih sredstava iz 2012. i 2013. godine preostalih kod Razvojne banke Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno Union banke d.d. Sarajevo. Intencija prilikom formiranja navedenog fonda je da se sredstva stalno uvećavaju od sredstava naplaćene glavnice po dodijeljenim kreditima počevši od 2012. godine pa nadalje. Nakon usvajanja Programa utroška sredstava Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije za dugoročno finansiranje projekata putem dodjele kreditnih sredstava, u skladu sa odobrenim sredstvima po usvojenom Bužetu za svaku godinu, Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije objavljuje javni poziv za prikupljanje ponuda privrednih društva iz oblasti industrijske proizvodnje.

Donesene odluke i rješenja o dodjeli kreditnih sredstava objavljuju se u „Službenim novinama Federacije BiH“, kao i na web stranici ministarstva.

Putem Razvojne banke Federacije BiH u 2012. godini dodijeljena su kreditna sredstva u iznosu od 3.504.120,78 KM za 19 privrednih društava za Mjeru 1 i Mjeru 2 (uvezivanje radnog staža). Za Mjeru 2. dodijeljena su sredstva za 5 privrednih društava u iznosu od 756.120,78 KM.

Putem Union banke d.d. Sarajevo u periodu 2013.- 2017. godina dodijeljena su kreditna sredstva po Mjeri 1 i Mjeri 2 u ukupnom iznosu od 38.225.717,64 KM za 104 privredna društva. Za Mjeru 2. dodijeljena su sredstva za 10 privrednih društava u iznosu od 2.012.402,06 KM.

U narednim tabelama dat je pregled korisnika kreditnih sredstava za uvezivanje staža po godinama

Naziv firme i mjesto	Dodijeljena sredstva - iznos (KM)	Godina	Vrsta mjere
KTK Visoko d.d. Visoko	320.361,63	2012.	Uvezivanje staža za 29 uposlenih
Hidrogradnja d.d. Sarajevo	214.818,24	2012.	Uvezivanje staža za 11 uposlenih
Zrak d.d. Sarajevo	86.971,18	2012.	Uvezivanje staža za 7 uposlenih
Fortuna d.d. Gračanica	139.320,47	2012.	Uvezivanje staža za 11 uposlenih
Rudstroj d.d. Kakanj	33.296,00	2012.	Uvezivanje staža za 3 uposlenih
Željezara "Ilijaš" d.d. Ilijaš	47.710,19	2013.	Uvezivanje staža za 3 uposlenih
IP "Krivaja" - u stečaju d.o.o. Zavidovići	294.431,82	2013.	Uvezivanje staža za 29 uposlenih
BNT Hidraulika d.d. N. Travnik	71.967,31	2013.	Uvezivanje staža za 2 uposlenih
Agrokomerc d.d. Velika Kladuša	321.492,68	2013.	Uvezivanje staža za 18 uposlenih
Željezara Zenica d.o.o. Zenica	256.615,02	2013.	Uvezivanje staža za 15 uposlenih
KTK Visoko d.d. Visoko	197.231,59	2014.	Uvezivanje staža za 18 uposlenih
Fortuna d.d. Gračanica	192.164,36	2014.	Uvezivanje staža za 15 uposlenih
KONJUH d.d. Živinice	199.451,99	2014.	Uvezivanje staža za 52 uposlenih
Rudstroj d.d. Kakanj	194.122,40	2014.	Uvezivanje staža za 11 uposlenih
IP "Krivaja"-u stečaju d.o.o. Zavidovići	198.567,96	2014.	Uvezivanje staža za 19 uposlenih
UKUPNO	2.768.522,84		243 RADNIKA

2015 GODINA GRANT SREDSTVA

Naziv firme i mjesto	Dodijeljena sredstva- iznos (KM)	Godina	Vrsta mjere
----------------------	----------------------------------	--------	-------------

Željezara"Zenica" d.o.o. Zenica	182.112,80	2015.	Uvezivanje staža za 9 uposlenih
Hidrogradnja d.d. Sarajevo	189.218,38	2015.	Uvezivanje staža za 8 uposlenih
Zrak d.d. Sarajevo	85.133,10	2015.	Uvezivanje staža za 5 uposlenih
TRZ Hadžići d.d. Sarajevo	41.260,54	2015.	Uvezivanje staža za 4 uposlenih
Binas d.d. Bugojno	98.831,21	2015.	Uvezivanje staža za 11 uposlenih
IP Krivaja-u stečaju Zavidovići	603.443,97	2015.	Uvezivanje staža za 37 uposlenih
UKUPNO	1.200.000,00		74 RADNIKA

2017 GODINA GRANT SREDSTVA

Naziv firme i mjesto	Dodjeljena sredstva- iznos (KM)	Godina	Vrsta mjere
TRZ Hadžići d.d. Sarajevo	61.820,71	2017	Uvezivanje staža za 5 uposlenih
Vitezit d.o.o. Vitez	225.025,38	2017	Uvezivanje staža za 10 uposlenih
Zrak d.d. Sarajevo	388.567,10	2017	Uvezivanje staža za 13 uposlenih
Pretis d.d. Vogošća	218.120,79	2017	Uvezivanje staža za 38 uposlenih
KTK Visoko d.d. Visoko	14.686,08	2017	Uvezivanje staža za 5 uposlenih
Željezara Zenica d.o.o. Zenica	394.451,03	2017	Uvezivanje staža za 24 uposlenih
Krivaja-Mobel d.o.o. -u stečaju(privatni kapital)	139.069,53	2017	Uvezivanje staža za 63 uposlenih
Helios d.d. Banovići (privatni kapital)	44.540,57	2017	Uvezivanje staža za 4 uposlenih
BNT Hidraulika d.d. - u stečaju N. Travnik(privatni kapital)	150.000,00	2017	Uvezivanje staža za 6 uposlenih
UKUPNO	1.636.281,19		168 RADNIKA

Ukupno putem FMERI uvezan staž za 485 radnika.

Sredstva obezbijeđena iz posebnog fonda Razvojne banke Federacije BiH

Naziv firme i mjesto	Dodjeljena sredstva- iznos (KM)	Godina	Vrsta mjere
KTK Visoko d.d. Visoko	234.575,80	2017	Uvezivanje staža za 47 uposlenih
KTK Visoko d.d. Visoko	116.337,03	2017	Uvezivanje staža za 25 uposlenih
IP Krivaja -stečaju d.o.o. Zavidovići	3.385.588,26	2017	Uvezivanje staža za 152 uposlenih
PS VITEZIT d.o.o. Vitez	1.312.792,36	2017	Uvezivanje staža za 45 uposlenih
ŽELJEZARA Zenica d.o.o. Zenica	909.916,10	2017	Uvezivanje staža za 36 uposlenih
PS VITEZIT d.o.o. Vitez	784.198,48	2017	Uvezivanje staža za 47 uposlenih
TRZ Hadžići d.d. Hadžići	232.065,26	2017	Uvezivanje staža za 10 uposlenih
BORAC Zenica-u stečaju	34.402,31	2017	Uvezivanje staža za 6 uposlenih
Konfekcija Borac d.d. Banovići - stečaju	150.289,86	2017	Uvezivanje staža za 14 uposlenih
Konfekcija Borac d.d. Travnik	182.209,32	2017	Uvezivanje staža za 44 uposlenih
Unis Tools d.o.o. Sarajevo-Vogošća	37.507,65	2017	Uvezivanje staža za 8 uposlenih
UKUPNO	7.379.882,43		434 RADNIKA

Vlada Federacije BiH je na prijedlog ministarstva usvojila i u parlamentarnu proceduru uputila Prednacrta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o finansijskoj konsolidaciji privrednih društava u Federaciji BiH. Predstavnički dom PFBiH je na 22. vanrednoj sjednici (21.11.2017. godine), usvojio Prijedlog zakona. Očekuje se i usvajanje istog, od strane Doma naroda PF BiH.

SEKTOR ZA PRAVNE, FINANSIJSKE I OPĆE POSLOVE

U okviru Sektora za pravne, finansijske i opće poslove, u dijelu poslova koji se odnose na pripremu i praćenje primjene regulative iz nadležnosti Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije u oblasti rada i funkcionisanja privrednih društva i javnih preduzeća, vodile su se aktivnosti na prikupljanju i analizi primjedbi i sugestija iz poslovnog sektora koje se odnose na **Zakon o privrednim društvima**.

U fazi pripreme je Zakon o izmjenama i dopunama **Zakona o javnim preduzećima**. Cilj donošenja ovih izmjena su pored usklađivanja sa novim Zakonom o privrednim društvima i usklađivanje s principima Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD), direktivama Evropske unije (EU), a u određenoj mjeri i približavanje potrebama poslovne prakse prema dosadašnjim iskustvima.

Pored ovih zakona koji su u nadležnosti Ministarstva po ovlaštenju Vlade Federacije Bosne i Hercegovine ovo Ministarstvo je nosilac aktivnosti na izradi **Zakona o javnom privatnom partnerstvu u Federaciji BiH**.

NAMJENSKA INDUSTRIJA

Osnovne smjernice i pravci djelovanja namjenske industrije u Federaciji BiH određeni su Strategijom razvoja namjenske industrije i Akcionim planom za period 2012. – 2022. godina.

U Federaciji BiH registrovano je 13. privrednih društava za proizvodnju i remont NVO od čega je 8 (osam) privredna društva u većinskom vlasništvu Federacije BiH, a ostala privredna društva su u 100% privatnom vlasništvu. Za plasman roba proizvedenih u navedenim društvima ovlaštena su određena društva registrovana za promet NVO -a, trenutno je registrovano 36 društava uključujući u ovaj broj i sve registrovane proizvođače NVO, koji trenutno upošljavaju oko 3.500 radnika. Za 2017. godinu očekuje se ukupan prihod u iznosu 277.924.798, 00 KM, a troškovi u iznosu 243.795.706,00 KM sa očekivanom dobiti od 34.129.092,00 KM.

Izvoz na ino tržište je strateško opredjeljenje privrednih društava namjenske industrije u Federaciji BiH, i dosadašnji rezultati su premašili ciljeve predviđene Strategijom razvoja namjenske industrije i njenim Akcionom planom. Potvrda ove činjenice je sadržana u planu poslovanja za 2018. godinu koji iznosi nešto više od 344.357.391 KM i planiranim brojem uposlenih od 4.053 radnika.

Radi poređenja ostvarenih rezultata navodimo da je Strategijom razvoja namjenske industrije u Federaciji BiH planirano da se „Izvoz namjenske industrije u Federaciji Bosne i Hercegovine poveća sa tadašnjih 40.000.000 KM godišnje, na 100.000.000 KM do 2016. godine, odnosno 200.000.000 KM do 2021. godine“. Međutim treba istaći da su sada ovi rezultati znatno premašeni jer se za 2017. godinu očekuje ukupan prihod u iznosu od 277.924.798,00 KM

Izvoz roba namjenske industrije vrši se na sve kontinente i u više od 40 zemalja. Dominanta društva u navedenom izvozu su Igman d.d. Konjic, Ginex d.d. Goražde a priključuju im se i ostala privredna društva. Ovim izvoznim rezultatima i ugovorenim poslovima značajan doprinos dao je razvoj, modernizacija i tehničko unapređenje značajnog broja proizvoda za koje je zainteresovano tržište. Najveći doprinos ovom razvoju dala su privredna društva Ginex d.d. Goražde, Igman d.d. Konjic, Pretis d.d. Vogošća, BNT TMIH d.d. Novi Travnik, i Binas d.d. Bugojno.

Znanje i oprema u namjenskoj industriji može naći primjenu i u proizvodnji tržišnih proizvoda, čemu privredna društva u narednom periodu moraju posvetiti posebnu pažnju.

Uslov za dalji rast vrijednosti proizvodnje i kvaliteta proizvoda je modernizacija postojeće opreme, uvođenje novih tehnologija, kadrovsko jačanje posebno u tehničkom dijelu.

Strategijom razvoja namjenske industrije poseban akcenat je dat na unapređenju tehnologija za utvrđivanje kvaliteta, uvođenje međunarodnih standarda te ekološkom aspektu u procesima proizvodnje.

Za aktivnosti predviđene u narednom periodu potrebna su značajna finansijska sredstva obezbjeđena po povoljnim uslovima, prije svega za uvezivanje radnog staža radnika, razvoja novih proizvoda. Također, za planirane i ugovorene izvozne poslove neophodno je obezbjeđiti kreditna sredstva koja će podržati ovaj izvoz.

Privredna društva koja se bave ovom proizvodnjom još uvijek su opterećena nizom problema a posebno se to odnosi na dugovanja nastala u ranijem periodu. Dominantna dugovanja većine društava čine obaveze prema poreskoj upravi, doprinosi na plaće te izravna dugovanja prema radnicima koji su trenutno angažovani kao i bivših radnika koji nisu bili radno angažovani od 1992. godine. Navedena dugovanja rezultirali su mnogobrojnim tužbama i presudama na štetu privrednih društava. Za rješavanje ovih dugovanja privrednih društava, Vlada Federacije BiH pokušava posebnim mjerama naći način njihovog rješavanja.

Također, Strategijom razvoja te mjerama Ministarstva i Vlade Federacije BiH predviđeno je da sredstvima ostvarenim prodajom viškova NVO-a kojim raspolaže Ministarstvo Odbrane BiH iz dijela koji pripada Federaciji BiH, riješi dio dugovanja privrednih društava iz ranijeg perioda nastalih po osnovu poreza, doprinosa i obaveza prema radnicima te podrška izvozu. Realizacija aktivnosti na prodaji viškova NVO-a kojim raspolaže Ministarstvo Odbrane BiH iz dijela koji pripada Federaciji BiH počće u toku 2018. godine.

Federacije BiH i ovo ministarstvo poduzimaju mjere u cilju smanjenja uvoznih komponenti na način da se organizuje proizvodnja istih u domaćim društvima.

Strategijom razvoja predviđeno je da se razvoj namjenske industrije u Federaciji Bosne i Hercegovine, usmjerava na maksimalno korištenje postojećih kadrovskih i materijalnih resursa, uz povećano korištenje domaćih repromaterijala, uvođenju i podsticajnih mjera za ekonomsku efikasnost, te primjena savremenih tehnologija za proizvodnju NVO. Istovremeno se zahtijeva očuvanje životne sredine i smanjenje štetnih uticaja produkata proizvodnje namjenske industrije u skladu sa evropskim standardima.

Privredna društva namjenske industrije koja se bave proizvodnjom i prometom NVO, posebnu pažnju moraju posvetiti sigurnosnom aspektu i dužna su se pridržavati pravnog okvira uređenog na nivou Bosne i Hercegovine i Federacije BiH.

ZAVOD ZA MJERITELJSTVO

U protekloj kalendarskoj 2017. godini Zavod za mjeriteljstvo je sukladno svojim mogućnostima i raspoloživim kapacitetima izvršavao svoje planirane obaveze uspješno i u roku. I pored prisutnih problema u protekloj godini Zavod je ostvario

značajan prihod u iznosu od 720.641,86 KM. Ova sredstva su uplaćena na Jedinstveni račun trezora Federacije BiH.

Pregledano je i verificirano 41.129 komada mjerila, zaprimljeno je 1.930 zahtjeva za izdavanje potvrda, urađeno i izdato 2.017 potvrda za uvoz mjerila i 898 ovjernica/certifikata za mjerila i sl.

PRAVCI DJELOVANJA MINISTARSTVA U NAREDNOM PERIODU

ENERGIJA

- sigurno i kvalitetno snabdijevanje tržišta Federacije BiH električnom energijom, prirodnim plinom i naftnim derivatima, uz kvalitetan nadzor i upravljanje potrošnjom, količinama i kvalitetom energije i energenata,
- nastavak aktivnosti s ciljem aktivne politike pridruživanja evropskim integracijama
- Ispunjavanje potrebnih mjera za uspješnu realizaciju *Acquis Communautaire* za energiju, okoliš, konkurenciju, obnovljive izvore energije, energijsku efikasnost, energetske statistiku, uključujući rješavanje elemenata socijalnog karaktera;
- razvoj proizvodnih kapaciteta u energetske sektoru,
- diverzifikaciju izvora energije i energenata radi povećanja sigurnosti snabdijevanja energijom,
- razvoj transportne infrastrukture,
- ravnomjernu raspoloživost energije i energenata na prostoru Federacije BiH,
- stvaranje ambijenta za pokretanje obimnijih investicionih ulaganja u energetske sektoru,
- plansko povećanje korištenja energije iz OIE,
- obavezu korištenja biogoriva u skladu sa EU direktivama,
- razvoj, uređenje tržišta i organizovanje obaveznih zaliha naftnih derivata u skladu sa evropskim direktivama, uz stvaranje pretpostavki za funkcionisanje potrebne agencije ili organizacione jedinice za upravljanje obaveznim zalihama naftnih derivata,
- rekonstrukciju i tehničko-tehnološko osposobljavanje postojećih i izgradnju novih terminalskih kapaciteta.

SEKTOR RUDARSTVA

- Jačanju pravnog okvira za sigurnu, racionalnu i održivu eksploataciju mineralnih sirovina
- Stvaranje ambijenta za istraživanje i eksploataciju nafte i plina

SEKTOR INDUSTRIJE

- Unapređenje ambijenta za proizvodnju i povećanje stepena izvozne orijentacije industrijske proizvodnje
- Priprema seta zakonskih i podzakonskih akata za uređenje oblasti industrijske djelatnosti,
- Izrada industrijskih strategija,
- Stvaranje boljeg ambijenta za osiguravanje stranih investicija u oblasti industrije Federacije BiH,

- Poticaj proizvodnji kroz Trajni revolving fond.

NAMJENSKA INDUSTRIJA

- Realizacija Akcionog plana Strategije razvoja namjenske industrije u Federaciji BiH za period 2012-2022. godina.
- Provođenja procedura donošenja novog Zakona o proizvodnji, remontu i prometu NVO,
- Provođenje Programa financijske konsolidacije privrednih društava namjenske industrije sa većinskim državnim kapitalom u Federaciji BiH.
- Obezbjedenje kreditnih sredstava za realizaciju ambicioznih izvoznih poslova i razvojnih projekata.
- Raditi na substituciji uvoznih komponenti domaćom proizvodnjom.
- Dosljedno provođenje sigurnosnih politika u oblasti proizvodnje i prometa NVO.

Imajući u vidu sve gore navedeno Ministarstvo će u periodu 2018-2020 djelovati kroz slijedeće politike:

- Stvaranje uređenog ambijenta za učinkovito funkcioniranje i razvoj elektroenergetskog sektora, plinskog sektora, sektora naftnih derivata i oblasti energetske učinkovitosti sukladno EU legislativi, Ugovoru o uspostavi Energetske zajednice zemalja JIE, Energetskoj politici i Strateškom planu i programu razvoja energetskog sektora Federacije BiH, odnosno Energetskoj strategiji.
- Osiguranje ambijenta koji će osigurati racionalnu i sigurnu eksploataciju prirodnih bogatstava i osigurati visok stupanj istraženosti ležišta mineralnih sirovina u Federaciji Bosne i Hercegovine – sve u skladu sa održivim razvojem
- Unapređenje ambijenta za proizvodnju i povećanje stupnja izvozne orijentacije industrijske proizvodnje,
- Namjenska industrija kao element ekonomskog razvoja – izvoz i razvoj kao strateško opredjeljenje.